

30 JANUARI 2011 – VIERDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

SEFANJA 2, 3; 3, 12-13

Zoekt de Heer, gij allen, ootmoedigen van het land, die zijn geboden naleeft; zoekt de gerechtigheid, zoekt de ootmoed! Dan vindt gij misschien een schuilplaats op de dag van de toorn van de Heer.

Dan laat ik bij u alleen nog over een ootmoedig, bescheiden volk, dat zijn toevlucht vindt bij de naam van de Heer: de rest van Israël. Zij zullen geen onrecht meer doen en geen onwaarheid meer spreken; in hun mond is geen tong die bedriegt. Ja, zij zullen weiden en neerliggen, zonder door iemand te worden opgeschrikt.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE KORINTIERS

1, 26-31

Broeders en zusters,

Denkt aan uw eigen roeping. Naar menselijke maatstaf waren er niet velen geleerd, niet velen machtig, niet velen van hoge afkomst.

Nee, wat voor de wereld dwaas is, heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen; wat voor de wereld zwak is, heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen; wat voor de wereld van geringe afkomst is en onbeduidend, heeft God uitverkoren; wat niets is om teniet te doen wat iets is, opdat tegenover God geen mens zou roemen op zichzelf.

Dank zij Hem zijt gij in Christus Jezus, die van Godswege heel onze wijsheid is geworden, onze gerechtigheid, heiliging en verlossing. Daarom, zoals er geschreven staat: „Als iemand wil roemen, laat hem roemen op de Heer.”

EVANGELIE

MATTEUS 5, 1-12a

Toen Jezus de menigte zag, ging Hij de berg op en, nadat Hij zich had neergezet, kwamen zijn leerlingen bij Hem. Hij nam het woord en onderrichtte hen aldus:

„Zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Rijk der hemelen. Zalig de treurende, want zij zullen getroost worden. Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten. Zalig die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden. Zalig de zuiveren van hart, want zij zullen God zien. Zalig die vrede brengen, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Zalig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want hun behoort het Rijk der hemelen. Zalig zijt gij, wanneer men u beschimpt, vervolgt en lasterlijk van allerlei kwaad beticht om Mij nentwil. Verheugt u en juicht, want groot is uw loon in de hemel.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

De sleutels van het geluk

THE KEYS OF THE KINGDOM (A.J. Cronin, 1941) is een klassieke priesterroman. Ik dacht aan die titel, toen ik weer de acht zaligheden las in het evangelie van deze dag. Eigenlijk zijn dat acht sleutels van het Rijk van het Geluk. In de oude Bijbelvertalingen staat er „zalig zij die”. Vandaar de naam: de acht zaligheden. In de nieuwste vertaling is het: „gelukkig, jullie die”. Het gaat niet enkel over ‘later’, maar ook over ‘nu’.

„Gelukkig wie nederig van hart zijn.” De oude vertaling, ‘armen van geest’, klinkt vandaag een beetje sukkelachtig. De eerste sleutel van het geluk is nederigheid of – eigenlijk nog mooier deemoed. Deemoed staat in het midden tussen hoogmoed en kleinmoedigheid. Deemoed is het besef dat mensen beperkt zijn, wijzelf en anderen. Het is grenzen aanvaarden, afhankelijkheid erkennen. En dat is de eerste stap naar leven. Gelukkige mensen die groot genoeg zijn om nederig te zijn.

„Gelukkig de treurende.” Vreemd, hé? Gelukkig degenen die verdriet hebben. Hoe kan dat nu? Ik vertaal het even anders: „Gelukkige mensen die nog verdriet kunnen hebben, die nog kwetsbaar zijn, geen eelt op hun ziel, geen verhard hart.” Dat is de tweede sleutel van het geluk. Verdriet toelaten, omdat de wereld zo hard is, omdat kinderen sterven vóór hun ouders, omdat partners elkaar verliezen na jaren huwelijk. Nooit ofte nooit gewoon worden aan ellende. Gelukkige mensen die sterk genoeg zijn om nog verdriet te durven hebben.

„Gelukkig de zachtmoedigen”, de derde sleutel. Machtsmensen zullen nooit gelukkig zijn. Ze zijn slachtoffer van hun ambitie. Grote ikken. Ze zullen veel anderen ongelukkig maken. De weg naar geluk is niet de machtsdrang, maar de zachtmoedigheid. Zachtmoedig, dus moedig én zacht. Of ook, verdragzame mensen, die geen geweld gebruiken. Beminnen is elkaar beloven nooit geweld te gebruiken tegenover elkaar. En dus het risico lopen gekwetst te worden.

Gelukkige mensen met zo’n zachte moed, zo’n moedige zachtheid.

„Gelukkig de barmhartigen.” In het Aramees, de taal van Jezus, is het woord ‘barmhartigheid’ verwant met ‘baarmoeder’. Een barmhartige mens is iemand die broos leven koestert, beschermt en voedt. Die zich vaak machteloos voelt en toch blijft beminnen, omdat dit vaak het enige is wat je kunt doen. Mee-leven, mee-lijden, zodat de andere niet helemaal alleen staat. Vierde sleutel naar het geluk: leven beschermen.

„Gelukkig wie zuiver van hart zijn.” Zuiver van hart, geen verdeeld hart, geen gespleten tong (denk maar aan *Winnetou* van Karl May), geen verborgen agenda. Of positief gezegd: met je hart op je tong, zodat anderen weten wat ze aan je hebben. In het Frans staat er: „*joie des coeurs limpides*.” *Limpide*, kristalhelder, doorzichtig. Ze zijn als glasramen in een kathedraal. Het licht schijnt erdoor. Gelukkigen, zo’n doorzichtige mensen. Vooral gelukkig voor anderen.

Sleutel zes: „Gelukkig de vredebestichters.” Het gaat niet over bange wezels die de vrede – koste wat het kost – willen bewaren uit schrik. Er staat ‘vrede stichten’, vrede ‘maken’. Gelukkig de conflictbemiddelaars, dus, gelukkig de mensen die actief verzoenen, die durven tussenkomen in ruzies en conflicten. „Zij zullen kinderen Gods genoemd worden” (ook al scheuren ze meestal hun broek/kleed).

„Gelukkig wie omwille van de gerechtigheid vervolgd worden.” Gelukkige mensen die gedreven worden door honger en dorst naar recht en zich niet kunnen bedwingen tegenover mistoestanden. Gelukkig zij die ontploffen, als er onrecht gebeurt (en zich best even excuseren voor die ontploffing, zonder van standpunt te veranderen). Gelukkig zij die niet terugkrabbelen als er slagen vallen — zelfs ontslagen — omwille van gerechtigheid. Zij zijn op de juiste weg. „*En marche*” (vertaling van André Chouraqui). Vooruit, mensen met zo’n diepe honger en dorst.

Ten slotte: „Gelukkig zijn jullie, wanneer ze je omwille van Mij uitschelden en vervolgen.” Er staat niet „gelukkig wie”, maar wel „gelukkig jullie”, een frontale aanspreking dus. Als jullie zo leven, zullen jullie tegenstand opwekken, niet vanwege een slecht karakter, maar om je inzet voor de randgevallen. Gelukkig zijn jullie, nu al, omdat je *en marche* bent, op de goede weg. Maar nog meer: „Jullie deden het voor mensen, en precies daarom doen jullie het ‘aan Mij’, en ‘omwille van Mij’ en Ik zal mijn Woord gestand doen. Ik verleng jullie geluk. Over alle grenzen heen, zelfs over die van de dood.”